

Opintopolun esteettömyyshaasteet

Saavutettava tieto- ja viestintäympäristö –
suosituksen julkaisuseminaari 31.3.2014

Verkkopäätoimittaja
Satu Meriluoto, OPH

Opintopolku.fi

Palvelun visio

- *Kaikki tieto koulutuksesta kaiken ikäisille oppijoille Yhdestä osoitteesta luotettavasti, helposti, kiinnostavasti, käyttäjälähtöisesti ja ajantasaisesti. Kehittyvä palvelu henkilökohtaisen opintopolun suunnitteluun ja sähköinen työpöytä koulutuksen ammattilaisille.*

JHS 129 Julkishallinnon verkkopalvelun suunnittelun ja toteuttamisen periaatteet

- <http://www.jhs-suositukset.fi/web/guest/jhs/recommendations/129>
- ”Saavutettavuuden tavoitetaso on määriteltävä ja saavutettavuusohjeet otettava huomioon suunnittelussa. Saavutettavuudessa pitäisi pyrkiä vähintään WCAG-ohjeen (ent. WAI) A-tason toteutumiseen. On kuitenkin huomattava, että A-tason toteuttaminen ei mahdollista sivujen saavutettavuutta kaikille käyttäjäryhmille. ”

SADe-ohjelman esteettömyystoimintamalli

- Design for All –periaate
- Palvelujen esteettömyyden arviointi osana hankintaa
- Esteettömyysasiantuntijoiden käyttö (oma ja ulkoinen asiantuntemus)
- Vaatimusmäärittelyn ja käyttötapausten asiantuntija-auditointi
- Prototyypin (mikäli tehty) asiantuntija-auditointi
- Toteutuksen käytettävyyden ja esteettömyyden asiantuntija-auditointi
- Käyttäjättestaus
- Käyttäjätutkimukset
- Käytettävyys- ja esteettömyystestaukset
- Saavutettavuustason asettaminen.
 - Verkkopalveluissa WCAG – ohjeiston vaatimusten noudattaminen on suositeltavaa. Ensimmäinen A-taso ei kuitenkaan vielä täytä kaikkien käyttäjäryhmien saavutettavuusvaatimuksia.
 - Suositeltava saavutettavuus edellyttää AA- tai AAA-tason vaatimusten toteutumista.

Esteettömyyden eri tasot

Esteettömyys verkkopalvelussa

- Arkkitehtuuri
- Käyttöliittymä - / interaktiosuunnittelu
- Graafinen suunnittelu
- Sisällöntuotanto

Sisällöntuotanto

- Tekstivastine kaikelle ei-tekstuaaliselle sisällölle
- Vastine aikasidonnaiselle medialle
- Mukautettava: sisältö voidaan esittää eri tavoin informaatiota tai rakennetta menettämättä.
- Luettavuus: tekstisisällöstä luettavaa ja ymmärrettävää.

Luettavuus

- **Verkkotekstin ominaisuutena: silmäiltävyys, tärkeysjärjestys**
- **Tekstin ominaisuutena**
 - Lyhyitä lauseita
 - Lyhyitä sanoja
 - Lyhenteitä ei käytetä tai ne selitetään (vähintäänkin ensi kertaa mainittaessa)
 - Vältetään lainasanoja, kielikuvia, lauseenvastikkeita, turhia adjektiiveja, passiivia
 - Käytetään kohderyhmän kieltä, ei ammattijargonia
- Luettavuusindeksi, esim. <http://www.lix.se/index.php>

Käyttöliittymä

- Erottuva: Helpota käyttäjiä näkemään ja kuulemaan sisältö lisäämällä taustasta erottuva etuala.
- Kaikki toiminnallisuus käytettävissä näppäimistöltä.
- Kylliksi aikaa lukea ja käyttää sisältöä
- Navigoitavuus: käyttäjille tapoja navigoida, etsiä sisältöä ja määrittää sijaintinsa.
- Ennakoitavuus: Tee verkkosivuista sellaisia, että niiden ilmiasu ja toiminta ovat ennakoitavissa.
- Syötteen avustaminen: Auta käyttäjää välttämään ja korjaamaan virheitä

Toimenpiteet

Turun ammatti-instituutti - Åbo yrkesinstitut, Kellonsoittajankadun toimipiste

Luonnontieteiden ala

Tieto- ja viestintätekniiikan perustutkinto, 120 ov

[Ohjelmistotuotanto, datanomi](#)

Koulutuksen kuvaus

Valintaperusteet ja pääsykokeet

Turun ammatti-instituutti - Åbo yrkesinstitut, Kellonsoittaja...

Pohjakoulutus: Peruskoulu

Tavoite

Tieto- ja viestintätekniiikan perustutkinnon suorittaneella on laaja-alaiset valmiudet toimia alan tehtävissä eri toimialoilla. Lisäksi hänellä on erikoistuneempaa osaamista valitsemansa koulutusohjelman tai osaamisalan ja muun valinnaisuuden perusteella. Tutkinnon suorittaneella on mahdollisuus osaamisensa ansiosta toimia erilaisissa ja muuttuvissa työympäristöissä. Hänellä on sellainen työelämän vaatima ammattitaito, että hän voi työllistyä alan tehtäviin toisen palvelukseen tai itsenäiseksi yrittäjäksi.

Peruskoulupohjaisena järjestettävä koulutus

- [Ohjelmistotuotanto, datanomi](#)

Jatko-opintomahdollisuudet

Pohjakoulutus

Peruskoulu Haku käynnissä

Haku

Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen kevään 2014 yhteishaku

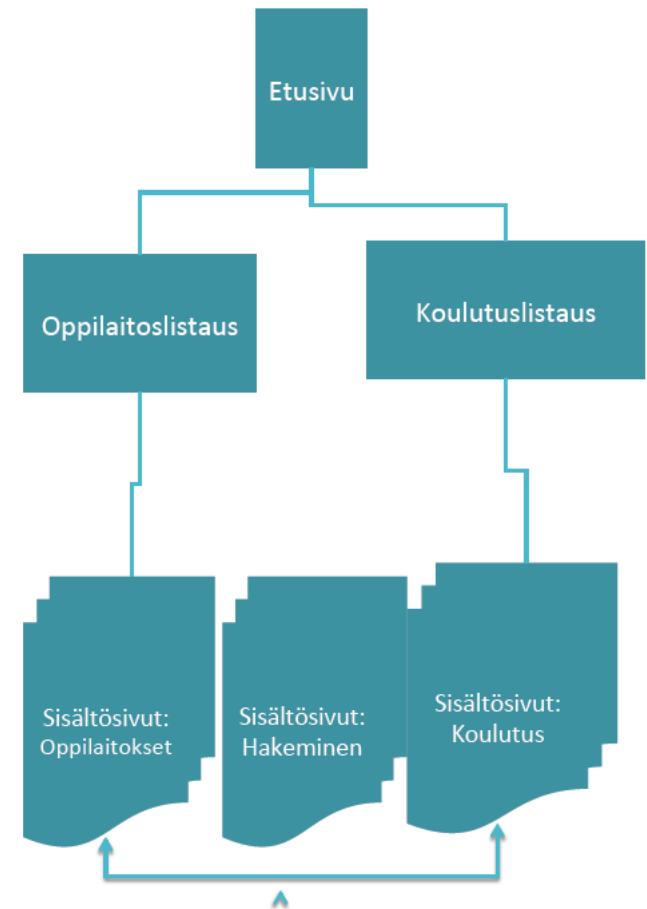
Hakuaika

25.3.2014 - 1.7.2014

Hakukohteet

Erityisoppilaitosten tarjonnan tekstiversio

- Cresense Oy: Anne Kaikkonen, suunnittelu
- Esteettömyystyöpaja 18.11.: kutsuttiin
 - Erityisoppilaitosten
 - Esteettömyysjärjestöjen edustajia
 - Koottiin kommentteja tekstiversion suunnitelmasta ja esteettömyystoiveista Opintopolun suhteen

Selailu näppäimistön avulla

- Verkkosivusto on voitava navigoida järjestyksessä tabulaattorilla
- Käyttäjän tulee voida aina ja poikkeuksetta siirtyä kaikkiin sivun elementteihin ja niistä pois näppäimistöltä ohjaamalla.
- Näppäimistön fokus ei saa milloinkaan lukittua sivun mihinkään elementtiin.
- Toimittava tuetuilla selaimilla: Tuetut selaimet ovat IE 8,9, 10, FF 19, 20, Chrome 25, 26 ja Safari 5.1, 6
- Toteutettu kehityspalvelimille, tuotantoon 28.4.2014

Seuraavat askelet 1

- Rich Internet Applications - WAI-ARIA markup language
 - Otetaan käyttöön ARIA-tageja tarjonnan näyttämässä ja hakutulossivussa
 - Tagit kertovat visuaalisten elementtien roolin, tilan, ominaisuudet ja arvot: onko Avaa-nuoli auki vai kiinni? Mitä nuolen tila tarkoittaa?
 - Apuvälineitä ja näppäimistöä käyttävien käyttökokemuksen arviointi ja tarkempi määrittely kehitystarpeista
 - Aikataulu: toukokuu - syyskuu

Tiirismaan lukio, Lukio, 75 kurssia

Tiirismaan lukio

Lahti

Haku käynnissä!

Avaa ▶

Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto, 120 ov

Ammatillinen perustutkinto

Pohjakoulutus: Peruskoulu

WinNova, Pori

Pori

Haku käynnissä!

Avaa ▶

Seuraavat askelet 2

- Otetaan käyttöön ARIA-tageja sisältöjen selailussa
- Sisältöjen selkokieliyden ja luettavuuden kehittäminen edelleen, MUTTA:
 - koulutustiedotuksessa käytetään myös lakien ja asetusten kieltä
 - Oppilaitokset ja korkeakoulut kirjoittavat omat koulutus kuvauksensa
- Tarjonnan näyttämisen responsiivisuus / mobiiliversio
 - Sisältöjen ja tarjonnan monikanavajulkaisu
 - Aikataulu: syys-lokakuu 2014

Kiitos!

satu.meriluoto@oph.fi